

Městský soud v Praze

Spálená 6/2
112 16 Praha 2

Sp. zn.: (nepředchází)

Žalobci:

- 1. David K.**, nar. XXX
- 2. Lucie Š.**, nar. XXX

XXX
XXX

Zastoupení: JUDr. Petrem Kočím, Ph.D., advokátem
Opletalova 1535/4
110 00 Praha 1
DS: cp7kgk3

Žalovaná: **Česká republika - Ministerstvo vnitra ČR**
Nad štolou 936/3
170 34 Praha 7
IČ: 00007064

Žaloba

na ochranu osobnosti

podaná ve smyslu ustanovení § 13 občanského zákoníku (dále jen „**ObčZ**“) a § 80 písm. b) občanského soudního řádu (dále jen „**OSŘ**“)

Elektronicky

Plné moci

Soudní poplatek: 2 × 1 000 Kč; k výzvě soudu

Přílohy: podle seznamu; dle textu

I.

1. Usnesením Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, Územního odboru Most, 2. oddělení obecné kriminality, ze dne 6. 10. 2010, č. j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872, bylo zahájeno trestní stíhání žalobců a dalšího obviněného, Petra S., nar. XXX, bytem na adrese XXX, pro přečin založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1 trestního zákoníku, kterého se měli dopustit tím, že dne 6. 10. 2010 při pořádání ohlášeného veřejného meetingu *Dělnické strany sociální spravedlnosti*, v 15.30 hod. v Litvínově, na Masarykově náměstí, a následně od 17.00 hod. v Mostě, na 1. náměstí, si na místě veřejně přístupném a za účasti veřejnosti vzájemně předávali a veřejně vystavovali vlajku s logem rozpuštěné *Dělnické strany* - vlajku s červeným ozubeným kolem na bílém pozadí s černými iniciálami „DS“ uvnitř.

2. Na základě tohoto obvinění byly oběma žalobcům Policií České republiky sejmuty daktyloskopické otisky a proveden bukalní stěr. Ani jednomu ze žalobců přítom nebyla předána kopie úředního záznamu o tomto úkonu.

3. Žalobci mají za to, že přečin, pro který jsou stíháni, neodůvodňuje zpracování jejich osobních údajů, včetně citlivých, tohoto druhu, ve smyslu ustanovení § 65 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „**PolZ**“).

4. Vzhledem k neustálenosti judikatury týkající se pravomocí Úřadu pro ochranu osobních údajů (dále jen „**Úřad**“) se stěžovatelé nejprve obrátili s podnětem ke zjednání nápravy na Úřad.

5. Když však tento postup nevedl k cíli, žalobcům nezbývá než obrátit se na soud se žalobou na ochranu osobnosti a domáhat se po žalované omluvy a toho, aby se žalovaná zdržela dalšího zpracovávání jejich neoprávněně získaných osobních údajů a tyto neprodleně zlikvidovala.

Důkaz: usnesení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, Územního odboru Most, 2. oddělení obecné kriminality, ze dne 6. 10. 2010, č. j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872 - v příloze
podnět žalobců a P. S. Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 12. 4. 2011 - v příloze
vyrozumění Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 3. 5. 2011, č. j. VER-2768/11-2/ZUR - v příloze

II.

6. Problematika zpracování osobních údajů biologické povahy se s rozvojem příslušných technologií stává stále častěji předmětem zájmu jak legislativy, tak judikatury soudů. Klíčový význam v tomto smyslu měl nálezný Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „**ESLP**“) ve věci *S. et Marper v. Spojené království* ze dne 4. 12. 2008, č. 30562/04 a 30566/04¹, a v omezené míře rovněž nálezný ESLP ve věci *Malone v. Spojené království* ze dne 2. 8. 1984, č. 8691/79, nálezný Velkého senátu ESLP ve věci *Rotaru v. Rumunsko* ze dne 4. 5. 2000, č. 28341/95, a nálezný ESLP ve věci *Amann v. Švýcarsko* ze dne 16. 2. 2000, č. 27798/95.

1 kompletní judikatura ESLP na <http://echr.coe.int>

7. Oprávnění Policie České republiky, založené ustanovením § 65 PolZ, je ve světle této judikatury, zejména §§ 66 *et seq.* nálezu *S. et Marper v. Spojené království*, třeba chápat jako nepřiměřeně široké a příslušnou úpravu proto za ústavně nekonformní. To žalobci uvedli už ve svém podání Úřadu, avšak protože ten není oprávněn podat Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení zákona, nemohli se tímto způsobem derogace účinně domáhat.

8. Jiná je situace v případě soudu, jemuž ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) OSŘ dává pravomoc v případě, že dospěl k závěru, že zákon, jehož má být při projednávání nebo rozhodování věci použito, nebo jeho jednotlivé ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem, podat Ústavnímu soudu návrh na zrušení tohoto zákona nebo jeho jednotlivého ustanovení a řízení přerušit.

9. Tento postup proto žalobci soudu navrhují. Na podporu své argumentace vedle citované judikatury ESLP (viz též obsáhlý citát v následující části žaloby) uvádějí, že Policie ČR nakládá se vzorky biologického materiálu a s profily DNA zcela netransparentně a není ochotna poskytovat veřejnosti informace o tom, na základě jakých interních předpisů a pravidel vzorky odebírá a jak rozhoduje o jejich zničení. K tomu žalobci dokládají pravomocné rozhodnutí ministerstva vnitra ve věci žádosti o informace (správní žalobu proti tomuto rozhodnutí projednává v současné době Městský soud v Praze pod sp. zn. 10 A 251/2011).

10. Ministerstvo v tomto rozhodnutí, *inter alia*, tvrdí, že kdyby policie zveřejnila, na základě jakých předpisů a pravidel při nakládání s biologickými a daktyloskopickými vzorky postupuje, bylo by tím ohroženo plnění jejich úkolů - což žalobci pokládají za naprosto absurdní a v demokratickém právním státě neudržitelný závěr.

Důkaz: rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 25. 7. 2011, č. j. MV-77808-2/KM-2011 - v příloze

III.

11. Z judikatury ESLP pak žalobci pokládají za potřebné ocitovat *in extenso* §§ 105 *et seq.* nálezu *S. et Marper v. Spojené království* (nejdůležitější a nejrelevantnější pasáže jsou žalobci v textu zdůrazněny podtržením):

105. The Court finds it to be beyond dispute that the fight against crime, and in particular against organised crime and terrorism, which is one of the challenges faced by today's European societies, depends to a great extent on the use of modern scientific techniques of investigation and identification[...]

106. However, while it recognises the importance of such information in the detection of crime, the Court must delimit the scope of its examination. The question is not whether the retention of fingerprints, cellular samples and DNA profiles may in general be regarded as justified under the Convention. The only issue to be considered by the Court is whether the retention of the fingerprint and DNA data of the applicants, as persons who had been suspected, but not convicted, of certain criminal offences, was justified under Article 8, paragraph 2 of the Convention.

107. The Court will consider this issue with due regard to the relevant instruments of the Council of Europe and the law and practice of the other Contracting States. The core principles of data protection require the retention of data to be proportionate in relation to the purpose of collection and insist on limited periods of storage (see paragraphs 41-44 above). These principles appear to have been consistently applied by the Contracting States in the police sector in accordance with the Data Protection Convention and subsequent Recommendations of the Committee of Ministers (see paragraphs 45-49 above).

108. As regards, more particularly, cellular samples, most of the Contracting States allow these materials to be taken in criminal proceedings only from individuals suspected of having committed offences of a certain minimum gravity. In the great majority of the Contracting States with functioning DNA databases, samples and DNA profiles derived from those samples are required to be removed or destroyed either immediately or within a certain limited time after acquittal or discharge. A restricted number of exceptions to this principle are allowed by some Contracting States (see paragraphs 47-48 above).

[...]

112. The Court cannot, however, disregard the fact that, notwithstanding the advantages provided by comprehensive extension of the DNA database, other Contracting States have chosen to set limits on the retention and use of such data with a view to achieving a proper balance with the competing interests of preserving respect for private life. The Court observes that the protection afforded by Article 8 of the Convention would be unacceptably weakened if the use of modern scientific techniques in the criminal-justice system were allowed at any cost and without carefully balancing the potential benefits of the extensive use of such techniques against important private-life interests. In the Court's view, the strong consensus existing among the Contracting States in this respect is of considerable importance and narrows the margin of appreciation left to the respondent State in the assessment of the permissible limits of the interference with private life in this sphere. The Court considers that any State claiming a pioneer role in the development of new technologies bears special responsibility for striking the right balance in this regard.

113. In the present case, the applicants' fingerprints and cellular samples were taken and DNA profiles obtained in the context of criminal proceedings brought on suspicion of attempted robbery in the case of the first applicant and harassment of his partner in the case of the second applicant. The data were retained on the basis of legislation allowing for their indefinite retention, despite the acquittal of the former and the discontinuance of the criminal proceedings against the latter.

114. The Court must consider whether the permanent retention of fingerprint and DNA data of all suspected but unconvicted people is based on relevant and sufficient reasons.

115. Although the power to retain fingerprints, cellular samples and DNA profiles of unconvicted persons has only existed in England and Wales since 2001, the Government argue that their retention has been shown to be indispensable in the fight against crime. Certainly, the statistical and other evidence, which was before the House of Lords and is included in the material supplied by the Government (see paragraph 92 above) appears impressive, indicating that DNA profiles that would have been previously destroyed were linked with crime-scene stains in a high number of cases.

116. The applicants, however, assert that the statistics are misleading, a view supported in the Nuffield Report. It is true, as pointed out by the applicants, that the figures do not reveal the extent to which this "link" with crime scenes resulted in convictions of the persons concerned or the number of convictions that were contingent on the retention of the samples of unconvicted persons. Nor do they demonstrate that the high number of successful matches with crime-scene stains was only made possible through indefinite retention of DNA records of all such persons. At the same time, in the majority of the specific cases quoted by the Government (see paragraph 93 above), the DNA records taken from the suspects produced successful matches only with earlier crime-scene stains retained on the data base. Yet such matches could have been made even in the absence of the present scheme, which permits the indefinite retention of DNA records of all suspected but unconvicted persons.

117. While neither the statistics nor the examples provided by the Government in themselves establish that the successful identification and prosecution of offenders could not have been achieved without the permanent and indiscriminate retention of the fingerprint and DNA records of all persons in the applicants' position, the Court accepts that the extension of the database has nonetheless contributed to the detection and prevention of crime.

118. The question, however, remains whether such retention is proportionate and strikes a fair balance between the competing public and private interests.

119. In this respect, the Court is struck by the blanket and indiscriminate nature of the power of retention in England and Wales. The material may be retained irrespective of the nature or gravity of the offence with which the individual was originally suspected or of the age of the suspected offender; fingerprints and samples may be taken – and retained – from a person of any age, arrested in connection with a recordable offence, which includes minor or non-imprisonable offences. The retention is not time-limited; the material is retained indefinitely whatever the nature or seriousness of the offence of which the person was suspected. Moreover, there exist only limited possibilities for an acquitted individual to have the data removed from the nationwide database or the materials destroyed (see paragraph 35 above); in particular, there is no provision for independent review of the justification for the retention according to defined criteria, including such factors as the seriousness of the offence, previous arrests, the strength of the suspicion against the person and any other special circumstances.

120. The Court acknowledges that the level of interference with the applicants' right to private life may be different for each of the three different categories of personal data retained. The retention of cellular samples is particularly intrusive given the wealth of genetic and health information contained therein. However, such an indiscriminate and open-ended retention regime as the one in issue calls for careful scrutiny regardless of these differences.

121. The Government contend that the retention could not be considered as having any direct or significant effect on the applicants unless matches in the database were to implicate them in the commission of offences on a future occasion. The Court is unable to accept this argument and reiterates that the mere retention and storing of personal data by public authorities, however obtained, are to be regarded as having direct impact on the private-life interest of an individual concerned, irrespective of whether subsequent use is made of the data (see paragraph 67 above).

122. Of particular concern in the present context is the risk of stigmatisation, stemming from the fact that persons in the position of the applicants, who have not been convicted of any offence and are entitled to the presumption of innocence, are treated in the same way as convicted persons. In this respect, the Court must bear in mind that the right of every person under the Convention to be presumed innocent includes the general rule that no suspicion regarding an accused's innocence may be voiced after his acquittal (see *Asan Rushiti v. Austria*, no. 28389/95, § 31, 21 March 2000, with further references). It is true that the retention of the applicants' private data cannot be equated with the voicing of suspicions. Nonetheless, their perception that they are not being treated as innocent is heightened by the fact that their data are retained indefinitely in the same way as the data of convicted persons, while the data of those who have never been suspected of an offence are required to be destroyed.

123. The Government argue that the power of retention applies to all fingerprints and samples taken from a person in connection with the investigation of an offence and does not depend on innocence or guilt. It is further submitted that the fingerprints and samples have been lawfully taken and that their retention is not related to the fact that they were originally suspected of committing a crime, the sole reason for their retention being to increase the size and, therefore, the use of the database in the identification of offenders in the future. The Court, however, finds this argument difficult to reconcile with the obligation imposed by section 64(3) of the PACE to destroy the fingerprints and samples of volunteers at their request, despite the similar value of the material in increasing the size and utility of the database. Weighty reasons would have to be put forward by the Government before the Court could regard as justified such a difference in treatment of the applicants' private data compared to that of other unconvicted people.

[...]

125. In conclusion, the Court finds that the blanket and indiscriminate nature of the powers of retention of the fingerprints, cellular samples and DNA profiles of persons suspected but not convicted of offences, as applied in the case of the present applicants, fails to strike a fair balance between the competing public and private interests and that the respondent State has overstepped any acceptable margin of appreciation in this regard. Accordingly, the retention at

issue constitutes a disproportionate interference with the applicants' right to respect for private life and cannot be regarded as necessary in a democratic society. This conclusion obviates the need for the Court to consider the applicants' criticism regarding the adequacy of certain particular safeguards, such as too broad an access to the personal data concerned and insufficient protection against the misuse or abuse of such data.

126. Accordingly, there has been a violation of Article 8 of the Convention in the present case.

IV.

12. Uvedenou právní argumentaci lze přímo uplatnit na právní a faktický stav existující v České republice, jenž je zcela obdobný, ba spíše ještě horší: ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) PolZ dává policii pravomoc provádět - a to zcela podle svého uvážení - odběry biologického materiálu a snímat daktyloskopické otisky všech osob obviněných ze spáchání libovolného úmyslného trestného činu, bez ohledu na jeho povahu a závažnost, a povinnost tyto citlivé údaje zlikvidovat je upravena jen zcela vágně ustanovením § 65 odst. 5 PolZ.

13. Z toho nelze než učinit závěr, že ustanovení § 65 PolZ není ústavně konformní, a je tedy na místě, aby soud řízení přerušil a předložil Ústavnímu soudu návrh na jeho zrušení, neboť na základě tohoto ustanovení byly odběry biologického materiálu a snímány daktyloskopických otisků žalobcům provedeny a jejich osobní údaje jsou na jeho základě zpracovávány.

V.

14. Podle ustanovení § 13 má fyzická osoba právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.

15. V daném případě se jeví dostatečným zadostiučiněním, jestliže žalovaná zašle oběma žalobcům písemnou omluvu, a zároveň s tím od zásahu do jejich osobnostního práva upustí.

16. Toho se proto žalobci domáhají.

VI.

17. Protože není požadována náhrada v penězích, nelze nárok projednat v režimu zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, a je na místě, aby soud věc projednal jako žalobu na ochranu osobnosti. K jejímu projednání je věcně a místně příslušný Městský soud v Praze.

18. Protože k zásahu došlo sice v souvislosti s trestním řízením, ale nikoli v jeho rámci (bylo při tom postupováno podle PolZ, nikoli podle trestního řádu), je ústředním správním úřadem příslušným jednat za žalovanou ministerstvo vnitra, nikoli ministerstvo spravedlnosti.

VII.

19. Z výše uvedených důvodů žalobci navrhují, aby soud po projednání jejich žaloby vydal tento

rozsudek:

1. Žalovaná je povinna zaslat prvnímu žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku písemnou omluvu následujícího znění: „Česká republika - Ministerstvo vnitra ČR se Vám tímto omlouvá za to, že Vám byl v souvislosti s trestním řízením vedeným Policií ČR pod č. j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872 proveden bukální stěr a sejmuty daktyloskopické otisky, čímž bylo neoprávněně zasaženo do Vašich osobnostních práv“.

2. Žalovaná je povinna zaslat druhé žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku písemnou omluvu následujícího znění: „Česká republika - Ministerstvo vnitra ČR se Vám tímto omlouvá za to, že Vám byl v souvislosti s trestním řízením vedeným Policií ČR pod č. j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872 proveden bukální stěr a sejmuty daktyloskopické otisky, čímž bylo neoprávněně zasaženo do Vašich osobnostních práv“.

3. Žalovaná je povinna do tří dnů od právní moci rozsudku zlikvidovat všechny osobní údaje získané bukálním stěrem a sejmutím daktyloskopických otisků, které o prvním žalobci v souvislosti s trestním řízením vedeným Policií ČR pod č. j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872 zpracovává.

4. Žalovaná je povinna do tří dnů od právní moci rozsudku zlikvidovat všechny osobní údaje získané bukálním stěrem a sejmutím daktyloskopických otisků, které o druhé žalobkyni v souvislosti s trestním řízením vedeným Policií ČR pod č. j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872 zpracovává.

5. Žalovaná je povinna uhradit žalobcům náklady řízení, jak budou určeny soudem, do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jejich zmocněnce.

V Praze dne 31. srpna 2011

David K.

Lucie Š.

Seznam příloh:

1. plné moci
2. usnesení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování, Územního odboru Most, 2. oddělení obecné kriminality, ze dne 6. 10. 2010, č. j. KRPU-26737-9/TČ-2010-040872
3. podnět žalobců a P. S. Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 12. 4. 2011
4. vyrozumění Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 3. 5. 2011, č. j. VER-2768/11-2/ZUR
5. rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 25. 7. 2011, č. j. MV-77808-2/KM-2011